

1956 â?? Geboortejaar

Beschrijving

In mijn boekenkast staat het boek â??1956â? van *Simon Hall*. En dat is natuurlijk geen toeval: 1956 is mijn geboortejaar. Maar blijkbaar was 1956 om ook nog andere redenen memorabel.

Simon Hall ziet 1956 als een kantelpunt in de geschiedenis, omdat er in dat jaar barsten kwamen in de gevestigde orde die na de Tweede Wereldoorlog was ontstaan.

Martin Luther King vatte dat eind 1956 als volgt samen: â??De aanhoudende onlusten in Azië, de opstanden in Afrika, het nationalistische verlangen van Egypte, het wapengekletter in Hongarije, de raciale spanningen in Amerika â?? het zijn de barensweeën van een nieuw tijdperk.â?•

In een aantal berichten wil ik dat jaar chronologisch doorlopen en dan inzoomen op de gebeurtenissen in Nederland.

1956 â?? Januari

Op **1 januari 1956** wordt *Soedan* een onafhankelijke staat.

Op **5 januari 1956** start de Nederlandse Televisie Stichting (NTS) een dagelijkse nieuwsrubriek: *Het Journaal*. In dat eerste Journaal was er een interview met *Caroline*, de dochter van *Max Euwe* (de eerste, en tot nu toe enige, Nederlandse wereldkampioen schaken). De link tussen mijn geboortejaar en dit Journaal item kan haast geen toeval zijn!

Het item refereerde aan de match *Donner* â?? *Euwe* om het kampioenschap van Nederland, dat uiteindelijk op **7 januari 1956** beslist zou worden met 7-3 in het voordeel van Euwe (4x winst en de rest remise).

In 1954 had Euwe nipt de titel aan Donner moeten laten en deze match was bedoeld om uit te maken wie nu werkelijk Nederlands beste schaker is.

Match Donner â?? Euwe, Den Haag 1956

Een, voor Nederlandse begrippen, extreem koude vorstperiode, begint op **31 januari 1956**. Dit doet de *Elfstedenkoorts* weer opblaaien.

1956 â?? Februari

Het wordt de koudste februari in de Nederlandse meteorologische geschiedenis (er zijn betrouwbare waarnemingen sinds 1706) en zelfs de op een na allerkoudste maand ooit gemeten, met een gemiddelde temperatuur die meer dan 9 graden lager is dan normaal voor februari. De extreme kou (hier en daar -25 C) kost diverse mensen het leven.

De Elfstedenkoorts wordt nog meer aangewakkerd doordat op **1 februari 1956** het ijs overal al schaatsbetrouwbaar is.

Op **14 februari 1956** is het dan zo ver: de 11e Elfstedentocht wordt verreden. Omdat ze hand in hand over de einstreep gaan worden de winnaars *Jan van der Hoorn*, *Aad de Koning*, *Jeen Nauta*, *Maus Wijnhout* en *Anton Verhoeven* gediskwalificeerd. De Vereniging Elfsteden bood, de als zesde binnengekomen, *Jeen Van den Berg* de eerste prijs aan, maar deze meende daarop geen recht te hebben. De jury maakte daarom bekend dat er g  n winnaar zou worden uitgeroepen, omdat de vijf er geen sportieve wedstrijd van hadden gemaakt.

De â??Vijfâ? van de 11e Elfstedentocht 1956

Norma Jean Mortenson verandert officieel haar naam op **23 februari 1956** in *Marilyn Monroe*. Een artiestennaam die ze al langer hanteerde.

Marilyn Monroe tijdens een pers moment tijdens de opnames van the Seven Year Itch (1954)

1956 â?? Maart

Op **2 maart 1956** wordt *Marokko* zelfstandig. Dat gebeurde pas na een grootschalige guerrillaoorlog.

Op **14 maart 1956** wist het Nederlands voetbalelftal in *Düsseldorf* met 1-2 te winnen van de toenmalige Wereldkampioen West-Duitsland. Het was de eerste vriendschappelijke wedstrijd na de oorlog. *Abe Lenstra* maakte beide doelpunten. In zijn hele carrière maakte â??us Abeâ?• gemiddeld 10 doelpunt per wedstrijd, en hij speelde er zoâ??n 760!

Na Marokko wordt ook *Tunesië* zelfstandig: op **20 maart 1956**, na een guerrillastrijd en een reeks terroristische aanslagen. Koning *Muhammad al-Amin* wordt staatshoofd en *Habib Bourguiba* van de *Parti Socialiste Destourien* wordt premier.

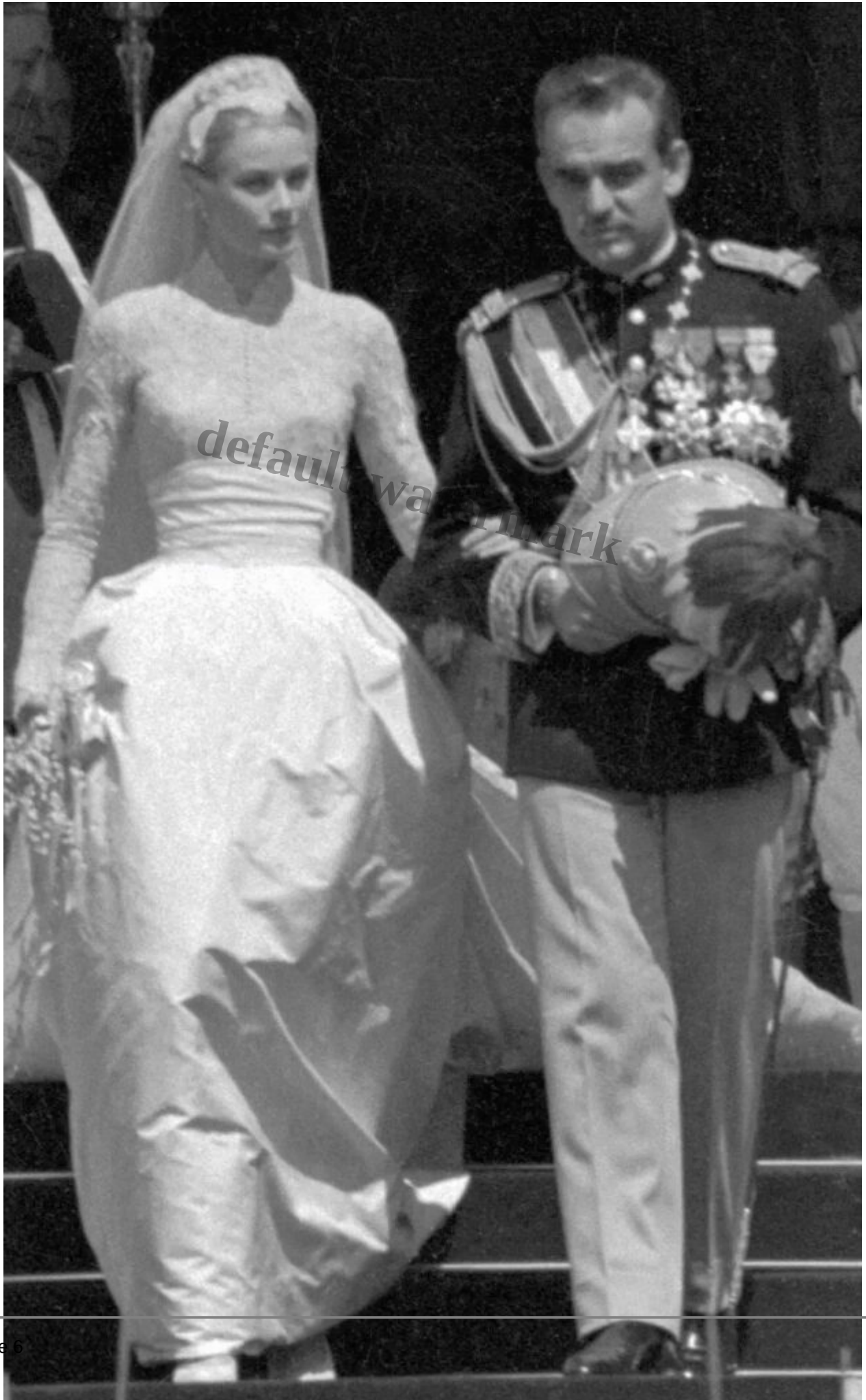
Pakistan wordt op **23 maart 1956** de eerste Islamitische republiek.

1956 â?? April

Op **14 april 1956** laat *Ampex* de werking van de eerste videotape zien.

Koningin Juliana stelt op **15 april 1956** de radiotelescoop in *Dwingelo* in werking.

Op **19 april 1956** wordt een sprookjeshuwelijk voltrokken: *Prins Rainier III van Monaco* verbindt zich met de Amerikaanse filmster *Grace Kelly*.

Mei â?? 1956

Het *Nationale monument* op de *Dam* in *Amsterdam* wordt op **4 mei 1956** door *Koningin Juliana*, tijdens de Dodenherdenking, voor het eerst in gebruik genomen.

De eerste editie van het *Eurovisiesongfestival* vindt op **24 mei 1956** plaats in *Lugano*, Zwitserland en wordt voor Zwitserland gewonnen door het liedje *Refrain*, gezongen door *Lys Assia*.

Omdat het deelnemersaantal slechts zeven landen bedroeg, mocht ieder land twee liedjes afvaardigen. *Assia* zong eerst het Duitstalige *Das alte Karussell* en trad later aan met het Franstalige *Refrain*. Dit laatste nummer werd uiteindelijk als beste uitgeroepen, waarmee Zwitserland de winnaar werd van het eerste songfestival uit de geschiedenis.

De puntentelling vond echter plaats achter gesloten deuren en is tot op de dag van vandaag niet bekendgemaakt. Ook onbekend is op welke plaatsen de dertien overige liedjes zijn geïndigd. Nederland mocht het eerste liedje uitvoeren en was daarmee de allereerste uitvoerende van het festival.

Juni â?? 1956

Prins Bernhard onthuld op **13 juni 1956** aan het Duitse blad â??*Der Spiegel*â?• de â??*Greet Hofmans affaire*â??. *Greet Hofmans* was een paranormaal genezer en handoplegster. Ze was negen jaar lang een vriendin en adviseur van *Koningin Juliana* en verbleef daarbij vaak op *Paleis Soestdijk*.

Zij was, net als *Koningin Juliana*, een groot bewonderaar van *Jiddu Krishnamurti* die in zijn kamp in Ommen vanaf 1924 tot 1930 bijeenkomsten hield. *Greet Hofmans* werd op initiatief van *Bernhard* door *Juliana* in 1948 ingeschakeld om de ongeneeslijke oogziekte van prinses *Marijke* (de latere prinses *Christina*) te behandelen. Deze ziekte was ontstaan doordat haar moeder besmet was met rodehond tijdens de zwangerschap.

Behalve door haar occultisme werd de aanwezigheid van *Hofmans* aan het hof ook bedenkelijk geacht doordat zij met haar pacifistische ideeën invloed zou krijgen op de koningin. Daardoor ontstond een crisis in het koninklijk gezin omdat prins *Bernhard* in deze periode van de Koude Oorlog juist een sterke bewapening en een sterke, met de Verenigde Staten verbonden NAVO-politiek voorstond.

Na de publicatie in â??*Der Spiegel*â?• stelde de regering een onderzoek in. Na dit onderzoek werden de contacten van *Greet Hofmans* met het hof beïndigd. Tevens werd de hofhouding gereorganiseerd.

Greet Hofmans (1894-1968)

De *Tweede Kamerverkiezingen* waren op **13 juni 1956**. Het was een nek-aan-nek-race tussen KVP en PvdA, die werd gewonnen door laatstgenoemde partij. De vorming van een nieuw kabinet verliep zeer moeizaam en resulteerde pas in oktober in de voortzetting van de combinatie PvdA-KVP-ARP-CHU in het vierde *kabinet-Drees*.

Of er een verband is met het voorgaande weet ik niet, maar op **14 juni 1956** wordt in Nederland de wettelijke handelingsonbekwaamheid van de getrouwde vrouw opgeheven! Tot die tijd was *handelingsonbekwaamheid* de, op grond van een wettelijke bepaling, bestaande algemene ongeschiktheid om eigen onaantastbare rechtshandelingen te verrichten. Dat betekende, dat gehuwde vrouwen vÃ³r die tijd niet zelfstandig een overeenkomst, zoals een bankrekening, konden afsluiten of beslissingen over de opvoeding van de kinderen mochten nemen. Alleen met medewerking van de man/echtgenoot kon een vrouw rechtshandelingen verrichten. Bijvoorbeeld: als zij eigen inkomsten had uit een arbeidsovereenkomst, moest ze ontslag nemen bij haar werkgever, zodra ze huwde. Precies zo is het mijn moeder vergaan; ook zij stopte met werken toen ze met mijn vader in het huwelijk trad!

In het Poolse *Poznan* worden op **28 juni 1956** arbeidsonlusten hardhandig onderdrukt: 74 arbeiders komen om.

Juli -1956

Op **18 juli 1956** wordt *Josephus Henricus Wilhelmus Heesen* (roepnaam *Jos*) geboren.

Het Italiaanse passagiersschip *SS Andrea Doria* komt voor de Amerikaanse oostkust op **25 juli 1956** in botsing met het Zweedse passagiersschip *MS Stockholm*. Bij de klap komen 46 mensen om het leven. De volgende dag zinkt de *Andrea Doria*.

Egypte nationaliseert op **26 juli 1956** het *Suezkanaal*, nadat de *VS*, *Engeland* en de *Wereldbank* hun eerder toegezegde steun voor de bouw van de *Aswandam* hebben ingetrokken.

De nieuwe *Hoge Aswandam* en de oudere *Lage Aswandam* zijn twee dammen die de *Nijl* bij *Aswan* in Egypte afsluiten. De stuwdam creëerde het meer van *Nasser*, een 550 kilometer lang reservoir dat deels in *Sudan* ligt.

Vroeger overstroomde de *Nijl* elk jaar in de zomer. Deze overstromingen lieten vruchtbaar slib achter op de oevers van de *Nijl*, waardoor de bodem ideaal was voor landbouw. De overstromingen waren echter onvoorspelbaar en richtten vaak schade aan. Daarom werd het nodig geacht om ze beheersbaar te maken door middel van een dam. Verschillende gemeenschappen moesten verplicht wijken bij de voltooiing van de dam. Een aantal tempels die onder water dreigden te raken werden gered door ze te verplaatsen.

Het ontwerp voor de lage dam kwam van de Britse civiel ingenieur *William Willcocks*. De Britten begonnen in 1899 aan de constructie van de lage dam, die werd afgewerkt in 1902. De dam was 1900 m lang en 54 m hoog. Het oorspronkelijke ontwerp werd al snel niet voldoende geacht en de dam werd twee keer verhoogd, van 1907-1912 en van 1929-1933.

Toen de dam bijna overstroomde in 1946 werd besloten om 8 km stroomopwaarts een nieuwe hoge dam (3600 m lang en 980 m breed aan de basis) te bouwen. Het plannen van de bouw begon in 1952, net na de machtsgreep van *Nasser*. Het werd een prestigeproject voor zijn regime. De Verenigde Staten, het Verenigd Koninkrijk en de Wereldbank boden miljarden aan hulp aan, maar dit aanbod werd ingetrokken toen Egypte weigerde een anticommunistisch pact te ondertekenen (*Bagdad-pact*) en de *Volksrepubliek China* officieel erkende.

Satellietfoto van de Aswandam

1956 â?? Augustus

De maand augustus was voor Nederland een rustige maand, maar niet voor België: daar was op **8 augustus 1956** in *Marcinelle* een mijnramp waarbij 262 mijnwerkers omkwamen.

En in Duitsland werd op **17 augustus 1956**, door het *Grondwettelijk Hof*, de *Kommunistische partij* (KPD) verboden.

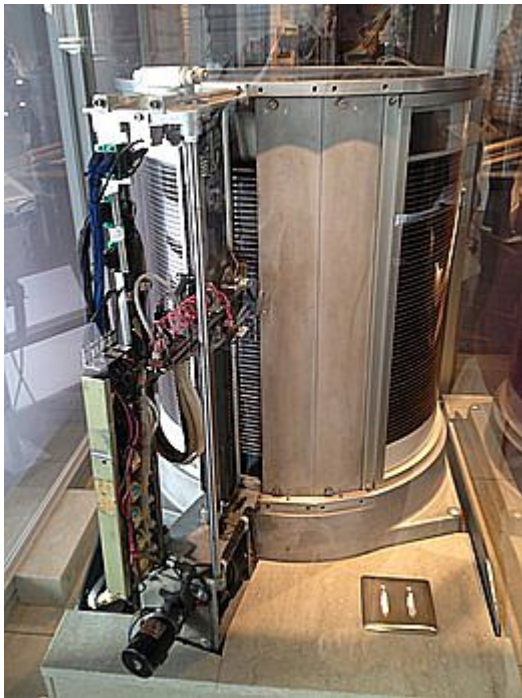
Het enige opmerkelijke in Nederland was de introductie, op **18 augustus 1956**, van de term *frisdrank* in een reclamecampagne. Tot dan was het *limonade*.

1956 â?? September

Er wordt op **2 september 1956** begonnen met betaald voetbal in de *eredivisie*. In deze divisie gaat het om het landskampioenschap. Met 26 keer (in 2019) is *Ajax* recordhouder.

Op **13 september 1956** introduceert *IBM* de eerste harde schijf voor dataopslag: de *RAMAC* (**R**andom **A**ccess **M**ethod of **A**ccounting and **C**ontrol) genaamd.

Het was een diskpack dat uit 50 gestapelde magnetische schijven met een diameter van 61 cm (24 inch) bestond. Er waren twee speelkoppen en de totale capaciteit van dit diskpack was 5 MB.

IBM's RAMAC van 5 MB

Sindsdien is de *opslagcapaciteit* van schijven steeds groter geworden, en de behuizing en prijs steeds kleiner. In 1980 werd er nog 200 gulden (ofwel 90 euro) betaald voor 1 MB. In 2013 kostte 1 TB (terabyte = 2.000.000 MB) ook ongeveer 90 euro! Sinds de 2de helft van 2019 zijn er schijven van 16 TB.

Ook op **13 september 1956**: *Koningin Juliana* dicht het laatste stuk van de dijk rond oostelijk Flevoland. Een half jaar later is de polder droog gepompt en is Nederland 54.000 ha land groter.

Een ander technologisch hoogstandje was de ingebruikname, op **25 september 1956**, van de eerste transatlantische telefoonkabel (met 36 lijnen). Deze kabel was een *coaxiale* kabel met *polyethyleen* als isolatiemateriaal en in-lijn versterkers op basis van de beste *vacuüm*buizen die destijds beschikbaar waren.

1956 â?? Oktober

De *handelingsonbekwaamheid* van de vrouw was nog maar net afgeschaft, of de eerste vrouwelijke Nederlandse minister, *Marga Klompé*, trad aan op **12 oktober 1956**. Zij werd minister van Maatschappelijk werk. De Algemene Bijstandswet is door haar toedoen in 1965 in werking getreden.

Marga Klompé (1912-1986)

Het is natuurlijk niet raar dat *The Game of the Century* (schaken) in mijn geboortjaar gespeeld werd! Op **17 oktober 1956** verslaat de 13 jarige *Bobby Fischer* grootmeester *Donald Byrne*, in het *Rosenwald Memorial Tournament* in de Marshall Chess Club in New York City.

In plaats van zijn Dame te redden, speelt Fischer 17...Le6!!

De term "Game of the Century" kwam voor in een artikel van *Hans Knoch* in *Chess Review*. Hij schreef: "The following game, a stunning masterpiece of combination play performed by a boy of 13 against a formidable opponent, matches the finest on record in the history of chess prodigies."

SELECTED GAMES ANNOTATED BY HANS KMOCH

Game of the Century

The following game, a stunning masterpiece of combination play performed by a boy of 13 against a formidable opponent, matches the finest on record in the history of chess prodigies.

There are several famous precedents: Morphy's triumph at 13 over visiting Jacob Loewenthal in New Orleans, 1850; Reshevsky's victory at 11 over Janowski in New York, 1922; Pomar's much heralded win at 12 against Saemisch at Madrid, 1944, and even more sensational draw at 13 with Alekhine, Gijon, 1945.

On depth and brilliancy of play, however, only the famous game in which Capablanca at 12 won against Corzo is comparable to this one. And even then it must be said that Capa's performance owed something to analysis while Bobby Fischer's sparkles with stupendous originality.

It can be added, too, that Black wasted a lot of time in the opening, then executed his grandiose combinations in some twenty minutes.

GRUENFELD DEFENSE

Donald Byrne
White

Robert Fischer
Black

White's idea in the text is to anticipate . . . P-K4 which Black might try to get in with 11 . . . KN-Q2. While White's move also looks artificial and was not made hastily, to say that it loses the game sounds most unbelievable. But lose it does, for it, together with White's preceding move, generates the spark which causes the ensuing chain of blasts.

11 . . . N-R5

A brilliant, most surprising stroke. It is based mainly on the vulnerable positions of White's Queen and Queen Bishop. A murmur went through the tournament room after this move, and the kibitzers thronged to Fischer's table as fish to a hole in the ice.

De start van het artikel van Knoch in *Chess Review*

Oktober was de maand van de opstand in *Hongarije*. Die begon op **23 oktober 1956** met studentenprotesten in *Boedapest* tegen het bloedige neerslaan van de opstand in het Poolse *Poznan* in juni. Steeds meer bewoners van *Boedapest* sloten zich aan bij de protesten, die uiteindelijk anti-Sovjet werden. Op het *Heldenplein* in Boedapest werd het standbeeld van *Stalin* omvergehaald. Partijleider *Ger  * noemde de betogers volksvijanden die er enkel op uit waren om de *    macht van de arbeidersklasse te ondergraven    * en *    de banden tussen onze partij en de roemrijke Sovjet-Unie te verbreken    *. Dit was natuurlijk olie op het vuur.

Daarom vielen op **24 oktober 1956** betogers het parlement binnen en dwongen de regering om af te treden. *Ern   Ger  * en *Andr  s Heged  s*, op dat moment premier, vluchtten naar de Sovjet-Unie. *Imre Nagy* werd de nieuwe premier.

De ontwikkelingen gingen in de dagen daarop snel: de nieuwe regering trad uit het *Warschaupact* en kondigde een neutrale status aan om de *Sovjet-Unie* geen gezichtsverlies te bezorgen en niet het gevoel te geven dat ze bedreigd zou worden.

1956      November

De Hongaarse vrijheid was van korte duur: Sovjettroepen vallen op **4 november 1956** *Boedapest* binnen en maken een einde aan de Hongaarse opstand. *Thousands are killed, more are wounded, and nearly a quarter million leave the country.*

Een dag later, op **5 november 1956**, vallen Britse en Franse troepen de Kanaalzone binnen, waar *Isra    lsche* en *Egyptische* troepen inmiddels met elkaar slaags zijn geraakt. De *Suez crisis* is geboren.

Nederland trekt zich op **6 november 1956** terug van de *Olympische Spelen* in *Melbourne* (Australi    ) omdat *    geen mens zich mag veroorloven samen met de met bloed bevlekte Russische vlag en zijn draagsters en dragers te verblijven op een plaats waar een sportieve geest zal heersen    *. De sporters zelf werden over het besluit niet geraadpleegd. In Melbourne is de inval in Hongarije volledig aan de ploeg voorbij gegaan omdat deze zich volledig concentreert op de spelen. Hockeyers en zeilers probeerden later het Nederlands Olympisch Comit     nog tot andere gedachten te brengen, te meer omdat alle andere landen wel naar Melbourne gingen (inclusief Hongarije zelf!), maar hun pogingen liepen op niets uit.

Alleen Spanje en Zwitserland besloten om dezelfde reden niet naar de spelen te gaan.

Vanwege de strenge Australische quarantainebeperkingen werden alle hippische onderdelen afgewerkt in *Stockholm*. De paardenwedstrijden vonden plaats van 10 tot en met 17 juni 1956. Dit was een half jaar voor de Russische inval in Hongarije, die op 4 november plaatsvond. *Alexis Pantchoulidzew* was de enige Nederlandse deelnemer in de Zweedse hoofdstad. Deze voormalige Wit-Russische kolonel was de stiefvader van *Prins Bernhard*. Op het onderdeel dressuur eindigde hij als 28ste.

De Spelen verliepen overigens, op            uitzondering na, zonder incidenten. Bij het waterpolo stuitten *Hongarije* en de *Sovjet-Unie* op elkaar. Het werd een veldslag boven en onder water. De Hongaar *Ervin Zador* moest het bad verlaten met een hevig bloedende hoofdwond, na een klap van de Rus *Valentin Prokopov*. Hongarije won de confrontatie met 4-0 en veroverde later de gouden medaille.

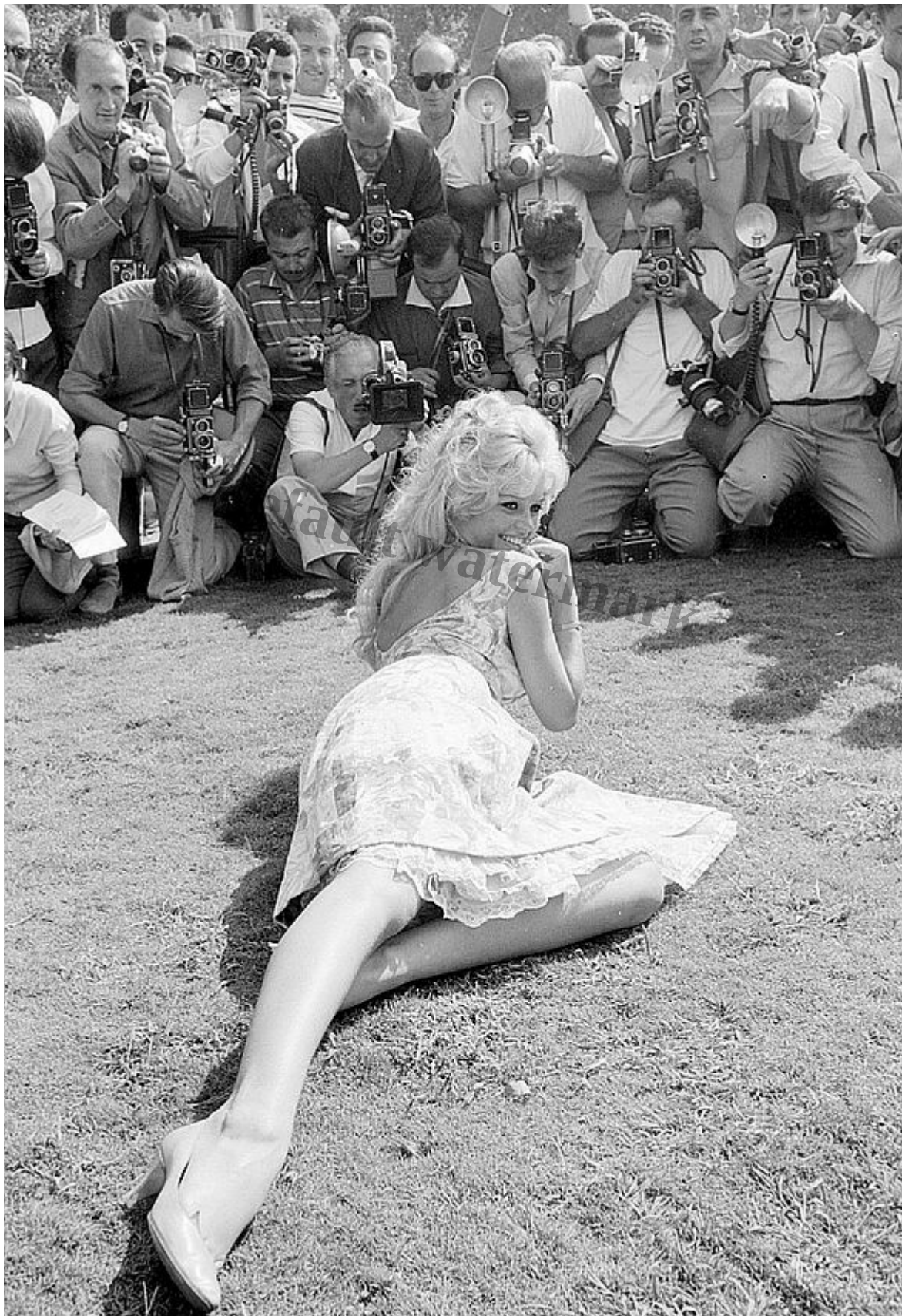
De Spelen (*Games of the XVI Olympiad*) worden op **22 november 1956** door de Britse prins Philip geopend. Er deden 3186 atleten (2816 mannen, 370 vrouwen) mee.

Als gevolg van internationale spanningen (Suezcrisis) werd de olie aanvoer vanuit het *Midden-Oosten* ernstig verstoord. Als gevolg hiervan werden er in Nederland en België autoloze zondagen ingesteld. Het zondagsverbod duurde van **25 november 1956** tot en met 20 januari 1957.

Op **26 november 1956** vertrekken een groep van 82 Cubaanse ballingen onder leiding van *Fidel Castro* in het zeiljacht *Granma* vanuit *Tuxpan* in *Mexico* naar *Cuba* om er het bewind van president *Batista* te bestrijden. Onder die ballingen waren ook Fidel's broer Raúl Castro, Che Guevara en Camilo Cienfuego. Het schip was eigenlijk slechts geschikt voor 12 passagiers, maar niemand wilde achterblijven.

In Amerika hadden ze Marilyn Monroe (MM), maar in Europa kregen we door de flim van Roger Vadim, *Et Dieu créa la femme*, Brigitte Bardot (BB) als sekssymbool.

default watermark

Brigitte Bardot (1934 -)

Bardot was in 1956 nog samen met Vadim, met wie ze op 18-jarige leeftijd getrouwd was. Ze zouden in 1957 scheiden. In totaal speelde Bardot in 48 films.

1956 â?? December

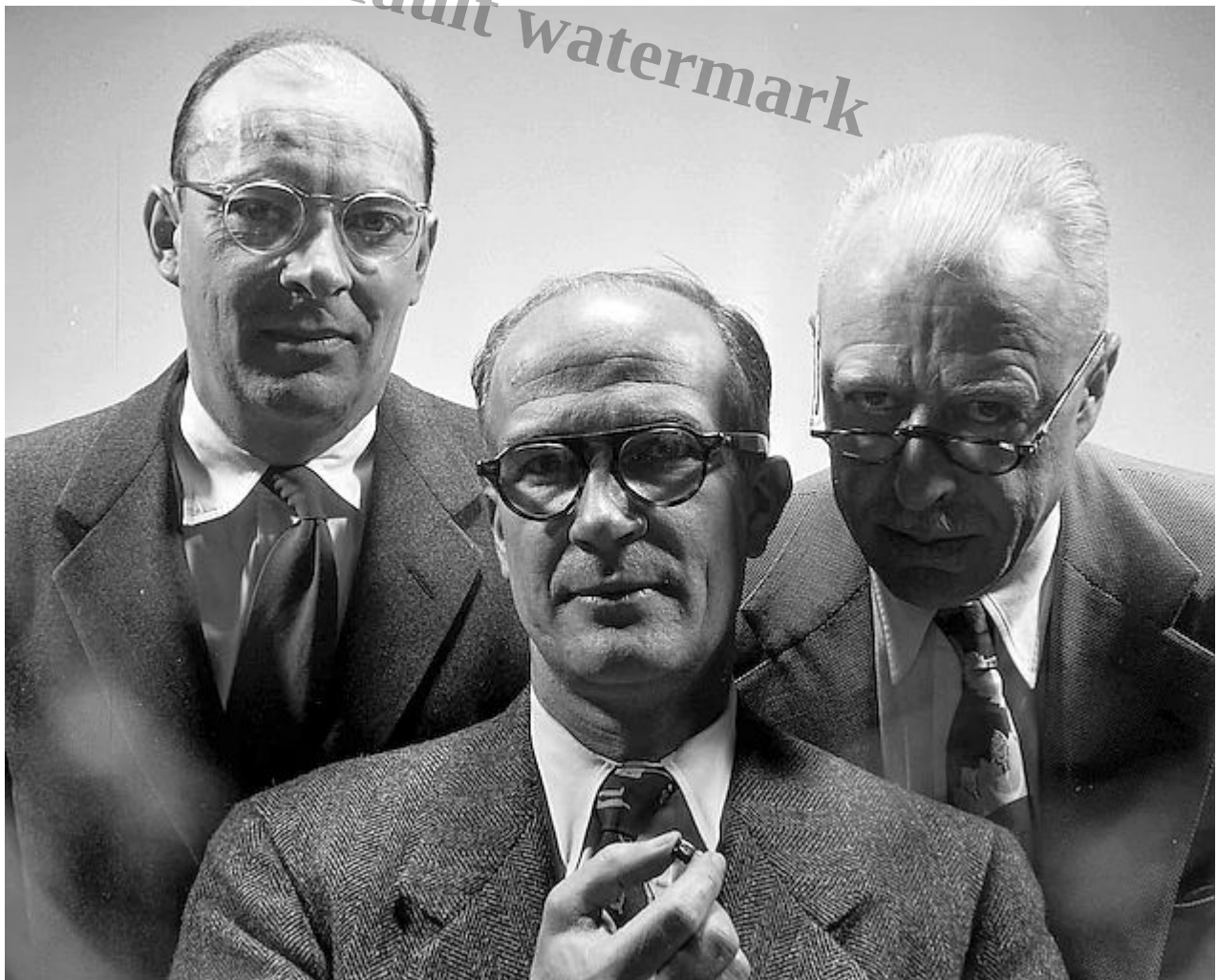
De Cubaanse ballingen landen op **2 december 1956** in *Cuba* en beginnen de Cubaanse Revolutie.

Op **23 december 1956** verlaten Britse en Franse troepen de *Suez Kanaal* regio.

1956 â?? Nobel prijzen

Het hoeft geen betoog dat in dit bewogen jaar geen *Nobelprijs voor de Vrede* werd uitgereikt!

De *Nobelprijs voor Natuurkunde* kwam terecht bij een driemanschap, William Shockley, John Bardeen en Walter Houser Brattain, voor â??their researches on semiconductors and their discovery of the transistor effectâ??.

John Bardeen, William Shockley en Walter Brattain

Echter, zo â??nobelâ?• was William Shockley niet:

William Shockley brought silicon to Silicon Valley. Unfortunately, he was also an unrepentant racist. He won the Nobel Prize in Physics in 1956, but in later years, despite a complete lack of formal education in biology and genetics, Shockley tried to use these fields of study to support a set of racist ideas known as eugenics.

In particular, he warned of retrogressive evolution because he believed blacks were reproducing faster than what he considered to be intellectually superior whites. His proposed solutions included replacing the welfare system with financial incentives for genetically disadvantaged individuals to allow themselves to be sterilized.

De Nobelprijs voor Scheikunde kwam terecht bij Nikolay Semenov en Cyril Hinshelwood voor their researches into the mechanism of chemical reactions.

André Cournand kreeg de Nobelprijs voor Medicijnen samen met Werner Forssmann en Dickinson W. Richards for the development of cardiac catheterization.

Juan Ramón Jiménez Mantecón was een Spaanse dichter en schrijver die de Nobelprijs voor Literatuur kreeg for his lyrical poetry, which in the Spanish language constitutes an example of high spirit and artistic purity.

Datum aangemaakt

2021/02/26